

Stanowisko

Uniwersyteckiej Komisji Finansowej

Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich

w sprawie skutków nowego art. 28g ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług

Nowy art. 28g ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. 2004 nr 54, poz. 535, z późn. zm.; dalej: ustawa o VAT), dodany ustawą z dnia 8 listopada 2024 r. (Dz.U. 2024 poz. 1721), obowiązujący od 1 stycznia 2025 r., przenosi miejsce opodatkowania usług transmitowanych on-line „na żywo” w obszarze nauki i edukacji do państwa zamieszkania lub zwykłego pobytu konsumenta. Przepis ten odnosi się zarówno do odbiorców z państw Unii Europejskiej, jak i z państw trzecich.

W praktyce każda polska uczelnia publiczna, która sprzedaje dostęp do takiego wydarzenia osobie prywatnej spoza kraju, musi rozliczyć podatek VAT według stawki właściwej dla kraju nabywcy oraz złożyć tam stosowną deklarację – niezależnie od wartości pojedynczej transakcji.

Nowe obowiązki generują nadmierne obciążenia administracyjne, ponieważ wymagają rejestracji w procedurze One-Stop-Shop (OSS) lub wielokrotnej rejestracji lokalnej, składania dodatkowych deklaracji, prowadzenia odrębnej ewidencji oraz częstych aktualizacji systemów finansowo-księgowych. Jednocześnie liczba i wartość wpłat od osób fizycznych z zagranicy pozostają znikome, a koszty obsługi zewnętrznej – związane m.in. z identyfikacją obowiązujących obciążeń podatkowych – przewyższają potencjalne wpływy ze świadczonych usług. W związku z tym uczelnie, chcąc uniknąć ryzyka sankcji podatkowych i dodatkowych kosztów, będą zmuszone ograniczyć lub całkowicie wyłączyć możliwość udziału w wydarzeniach on-line „na żywo” dla indywidualnych odbiorców z zagranicy. Taka decyzja uderzyłaby w proces umiędzynarodowienia szkolnictwa wyższego. Samo podniesienie kosztów udziału nie rozwiąże trudności związanych z prawidłowym ustaleniem i rozliczeniem należnego podatku. Wyższe koszty udziału oraz skomplikowane procedury rozliczeń podatkowych zniechęcą doktorantów i młodych naukowców do uczestnictwa w polskich

konferencjach, ograniczą transfer wiedzy, a przede wszystkim obniżą widoczność dorobku polskiej nauki na świecie.

Zjawisko to pozostaje w sprzeczności z przygotowywaną „Krajową strategią umiędzynarodowienia polskiego szkolnictwa wyższego i nauki”, obowiązującymi strategiami umiędzynarodowienia poszczególnych uczelni, a także może osłabić naszą pozycję w projektach unijnych, w których frekwencja międzynarodowa stanowi istotne kryterium oceny.

W związku z powyższym proponujemy, aby KRUP zwróciła się do Ministra Finansów oraz Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z postulatem wprowadzenia do ustawy o VAT przepisu, który jednoznacznie wskaże jakie usługi w dziedzinie nauki i edukacji nie są usługami elektronicznymi, nie podlegają pod art. 28g ust. 3 oraz nie spełniają definicji zawartej w załączniku II Dyrektywy. Możliwym rozwiązaniem byłoby dodanie ust. 4 w brzmieniu:

4. „Za usługi, o których mowa w ust. 3, nie uznaje się usług w dziedzinie nauki i edukacji świadczonych w czasie rzeczywistym, z udziałem człowieka prowadzącego zajęcia i z bezpośrednią interakcją z uczestnikami, w których Internet lub inna sieć elektroniczna wykorzystywana jest wyłącznie jako środek komunikacji.”

Wskazana propozycja pozwoli odróżnić usługi cyfrowe od edukacyjnych on-line „na żywo” (np. webinarium z czynnym udziałem człowieka), co wyeliminuje konieczność stosowania procedury One-Stop-Shop (OSS) i prowadzenia odrębnych ewidencji.

Powyższe uzasadniamy tym, że usługi świadczone przez uczelnie publiczne nie zakłócają konkurencji na jednolitym rynku, a obowiązek rozliczania VAT w państwie konsumpcji uderza w jedną z kluczowych polityk państwa, jaką jest umiędzynarodowienie szkolnictwa wyższego i nauki. Tak skonstruowane wyłączenie pozwoli zachować atrakcyjność polskich wydarzeń naukowych dla indywidualnych uczestników zagranicznych, nie obciążając uczelni kosztami wdrażania skomplikowanych procedur podatkowych.

Przewodniczący

UKF KRUP

dr hab. Zbigniew Bukowski, prof. uczelni